

**ДО
ДОЦ. АНТОН ТОНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ В 47- О НАРОДНО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

Относно: Жалби от родители и граждански организации, постъпили в институцията на омбудсмана на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТОНЕВ,

Обръщам се към Вас по повод на постъпващите в институцията на омбудсмана жалби и сигнали от родители и граждански организации, свързани с масовото разпространение и употреба от непълнолетни на диазотен оксид, известен като "райски газ". В писмата се изразява тревогата от навлизащата "страшна мода" сред децата, които масово се "дрогират" с райски газ, който се продава свободно и легално и то не само онлайн. Непълнолетните се снабдяват с пълнителите с райски газ с различни аромати, като след това със специална помпа изкарват от устройствата самия газ и го засмукват. Дрогирането с райски газ системно се практикувало в дискотеки и клубове.

Само кратък преглед на интернет пространството е достатъчно, за да се открият стотици случаи на деца, които по разказите на родителите си системно използват райски газ и за съжаление вече има много пострадали деца след употребата му. Доказателство за това са и свободно разпиляни празни опаковки от райски газ по улиците и около заведенията, които най-често се посещават от младежи.

В хода на проверката, която образувах, потърсих мнението и на водещи лекари педиатри, които изразиха мнение, че той е много опасен, особено когато се използва в комбинация с други вещества, наркотици или алкохол. Основната опасност е, че той създава нереална представа за действителността, като след неговата употреба има рискове за изпълнение на рутинни действия-ходене, качване на стълби, като хората, които са го употребили са опасни не само за себе си, но и за околните. Има опасност от халюцинации и изпадане в психоза, дори и води до стимул за самоубийство. Събрани са данни за състояние на силен световъртеж, гадене и повръщане. Особено при децата райският газ влияе върху имунната система и може да доведе до остър недостиг на кислород към органите. Съобщава се за случаи на изтръпване и частична парализа на крайниците, като има данни за диагностицирани с аксонална полиневропатия, както и с дегенерация на гръбначния стълб. Употребата на райски газ води до пристрастяване и отваря вратите за още по-тежки наркотици.

Родителите настояват да се предприемат интегрирани действия и адекватни мерки, като посочват, че само техните родителски насоки и разговори не са достатъчни, а трябва много сериозно внимание на държавно ниво на този опасен за децата проблем.

Трябва да се отбележи, че вече има редица държави, които са отчели рисковете при употребата на райския газ и са предприели действия, които ограничават продажбата му. Ирландия е криминализирала продажбата на райски газ на лица под 18 години, а датското правителство още през 2020 г. след редица обезпокоителни инцидента, е предприело пакет от мерки за ограничаване на продажбата на диазотен оксид на непълнолетни.

С оглед на всички тези аргументи и с тревогата за здравето и развитието на децата, подчертавам че е необходимо да се предприемат спешни законодателни мерки за ограничаване на продажбата и разпространението на диазотен оксид "райски газ" на непълнолетни, като опасен и пристрастяващ, водещ до тежки поражения за неукрепналия детски организъм.

Предлагам този въпрос да бъде разгледан на специално заседание на Комисията по здравеопазване, като в него да участват всички компетентни органи, родителски организации и лекари.

Вярвам, че грижата за правата и интересите на децата и особено за тяхното здраве е обща. Изразявам готовност да участвам в работата на комисията по дебатите и търсене на решения.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ